

V Bruseli 14. 12. 2015
COM(2015) 639 final

OZNÁMENIE KOMISIE

**Investovanie do zamestnanosti a rastu – maximalizácia príspevku európskych
štrukturálnych a investičných fondov**

Úvod

Vzhľadom na rozpočet vo výške 454 miliárd EUR na obdobie 2014 – 2020 sú európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)¹ hlavným investičným nástrojom politiky Európskej únie (EÚ).

S cieľom reagovať na potreby reálnej ekonomiky sa poskytne prostredníctvom EŠIF do roku 2023² kritické množstvo investícií v kľúčových prioritných oblastiach EÚ, a to formou podpory vytvárania pracovných miest a pomoci európskemu hospodárstvu, aby opäť rástlo udržateľným spôsobom. Členské štáty sa napríklad zaviazali k týmto krokom:³

- Z prostriedkov týchto fondov dostanú podporu viac než 2 milióny podnikov, aby mohli zvýšiť svoju konkurencieschopnosť, vyvíjať výrobky, nájsť nové trhy a vytvárať nové pracovné miesta.
- Investície do infraštruktúry pomôžu členským štátom zvýšiť kvalitu života občanov a konkurencieschopnosť ich podnikateľského prostredia. To platí najmä pre menej rozvinuté členské štáty, ktoré tak budú môcť dobehnúť rozvinutejšie. Medzi príklady toho, čo by sa prostredníctvom EŠIF malo dosiahnuť, patrí lepší prístup ku kvalitnému širokopásmovému pripojeniu a informačným a komunikačným technológiám (IKT) a lepšie zásobovanie vodou pre desiatky miliónov Európanov.
- Rozhodujúci význam má aj to, že prostredníctvom fondov sa bude investovať do získavania zručností a zvyšovania prispôsobivosti pracovnej sily v Európe, takže desiatky miliónov ľudí vrátane mladých dostanú príležitosť na (re)kvalifikáciu alebo začatie podnikania. Tieto príležitosti budú dostupné aj pre utečencov a legálnych migrantov.

V pokrízovom období sa objavili nové dôvody na to, aby sa zreformoval spôsob plánovania a využívania EŠIF. V súvislosti s celkovým poklesom investícií je jednou z najvyšších priorít maximalizácia vplyvu EŠIF, najmä preto, že v mnohých krajinách sú zdrojom väčšiny verejných investícií. Vďaka reforme sa kladie väčší dôraz na výsledky, financovanie je cielenejšie a investície vychádzajú z lepšieho strategického plánovania a schopnosti plniť stanovené ciele. EŠIF sú teraz perspektívnym investičným nástrojom politiky pripraveným reagovať na výzvy, ktorým dnes Európa čelí a bude čeliť aj v nadchádzajúcich rokoch.

EŠIF prispievajú k Investičnému plánu pre Európu a dopĺňajú Európsky fond pre strategické investície (EFSI), a to niekoľkými spôsobmi: mobilizáciou verejných a súkromných investícií, podporou štrukturálnych reforiem a zlepšením prístupu k financovaniu. EŠIF významne prispievajú k politickým prioritám novej Komisie: politike jednotného digitálneho trhu, politike energetickej únie, politike v oblasti zmeny klímy, jednotnému trhu a správe hospodárskych záležitostí, a to v súlade s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra. Cieľom všetkých investícií z EŠIF je v konečnom dôsledku podpora zamestnanosti, rastu a investícií v celej Európe, a to so zameraním na najmenej rozvinuté oblasti. Prispievajú takisto k riešeniu spoločných výziev a využívaniu spoločného potenciálu prostredníctvom územnej spolupráce a makroregionálnych stratégií.

V tomto oznámení sa uvádzajú hlavné výsledky rokovaní medzi orgánmi členských štátov a ich partnermi vrátane regionálnych a miestnych aktérov na jednej strane a Európskej

¹ Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky námorný a rybársky fond (ENRF). Politika súdržnosti zahŕňa EFRR, ESF a KF.

² V roku 2023 sa skončí čerpanie prostriedkov z EŠIF na obdobie 2014 – 2020.

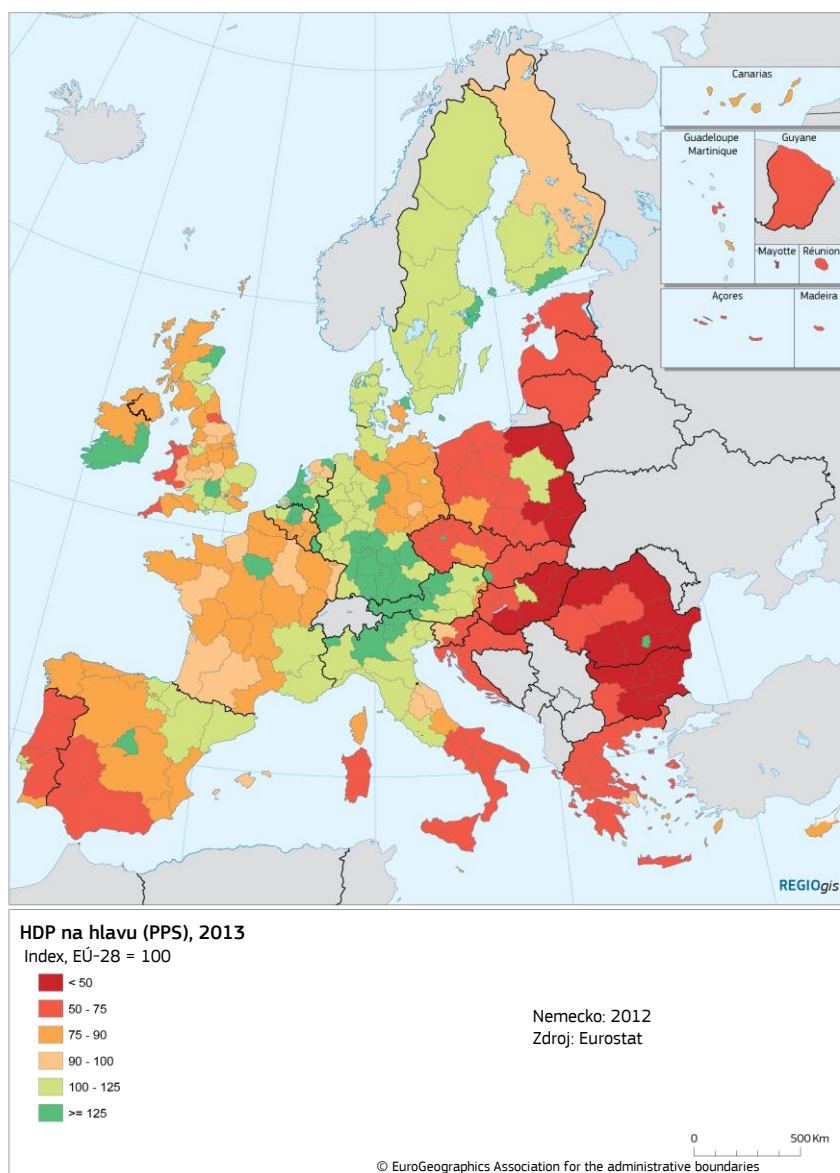
³ Výsledky uvedené v tomto oznámení vychádzajú z cieľov stanovených členskými štátmi pre spoločné ukazovatele výstupov a výsledkov v rámci programov EŠIF. Ďalšie podrobnosti vrátane podkladových údajov možno nájsť na adrese: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

komisie na druhej strane o ich investičných programoch v nadväznosti na reformu EŠIF. Oznámenie reaguje na požiadavky článku 16 ods. 3 nariadenia o spoločných ustanoveniach⁴ a v prílohe II obsahuje podrobné informácie o každom členskom štáte.

1. INVESTÍCIE Z EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮ V SÚČASNOM SOCIÁLNO-EKONOMICKOM KONTEXTE

Odlišné hospodárske a sociálne trendy

Európska únia sa postupne spamätáva z hospodárskej krízy, nezamestnanosť klesá a očakáva sa, že reálny HDP narastie o 1,9 % a zotrvá v roku 2015 mierne nad predkrízovou úrovňou. Miera celkovej zamestnanosti by však mala ostať pod úrovňou z roku 2008. S krízou vymizli výsledky hospodárskej konvergenie dosiahnuté v mnohých európskych regiónoch a členských štátoch od roku 2000, čím sa zvrátil trend znižovania regionálnych rozdielov a chudoby.

⁴ Nariadenie (EÚ) č. 1303/2013.

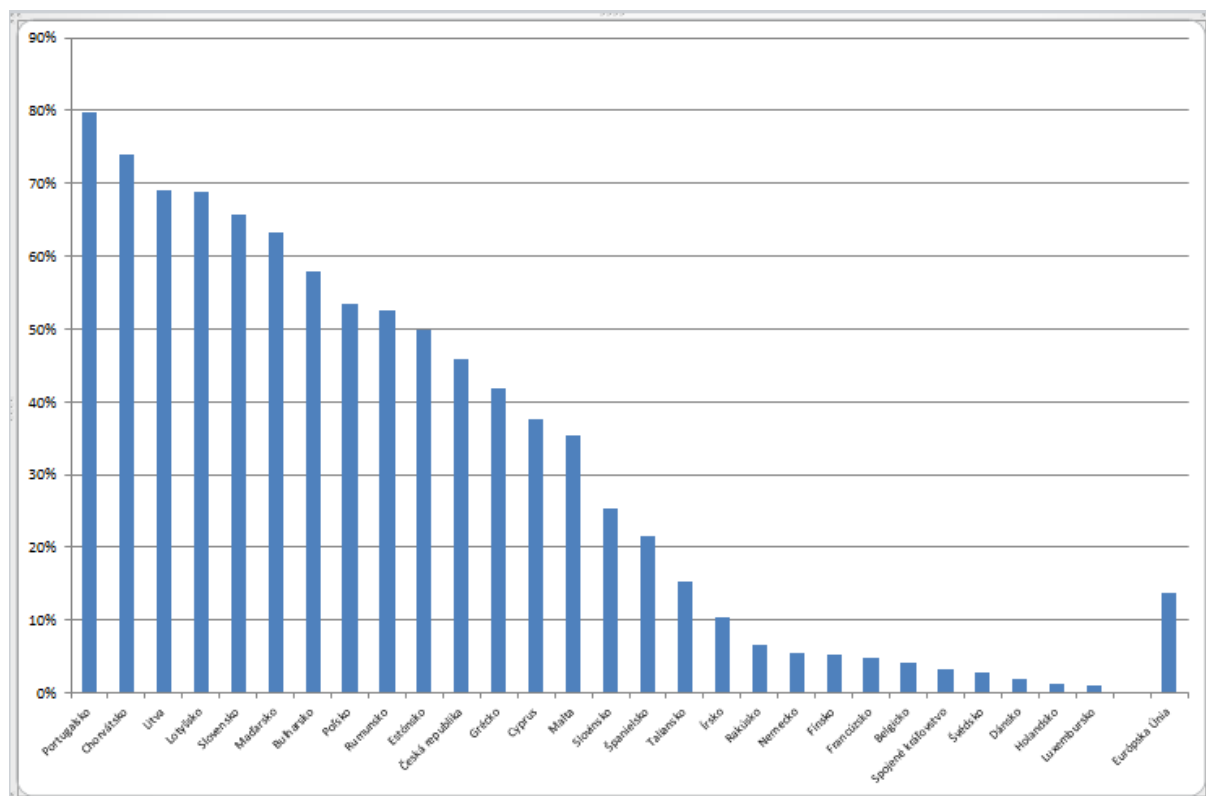
Pokrok pri dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020 je nerovnomerný. Významný pokrok sa dosiahol v oblasti adaptácie na zmenu klímy, energetiky, vzdelávania, ale nie pri plnení cieľov v oblasti zamestnanosti a chudoby. Pokrok v oblasti výskumu a inovácií je takisto obmedzený. Okrem toho v menej rozvinutých alebo prechodných regiónoch boli výsledky pri plnení cieľov stratégie Európa 2020 podstatne horšie než v ostatných regiónoch – ak chce EÚ tieto ciele dosiahnuť, je potrebné podstatne zvýšiť výkonnosť týchto regiónov. Práve v tomto kontexte rokovali členské štáty a Komisia o programoch EŠIF na obdobie 2014 – 2020.

EŠIF nadobudli väčší význam v oblasti verejných investícií, keďže kompenzujú pokles úrovne investícií

Kríza mala výrazný vplyv na rozpočty členských štátov a regiónov a obmedzila financovanie všetkých druhov investícií. V rokoch 2008 a 2014 verejné investície v EÚ klesli približne o 15 % v reálnom vyjadrení. Celkové investície tiež výrazne klesli a sú v súčasnosti približne o 300 miliárd EUR nižšie, než bývali v minulosti. V dôsledku toho značne narástol význam prostriedkov z EŠIF z hľadiska spolufinancovania programov verejných investícií.

V rokoch 2014 – 2016 by záväzky z EŠIF mali dosiahnuť približne 14 % celkových verejných investícií, pričom v niektorých členských štátoch presahuje najvyšší podiel 70 % (pozri tabuľku 1). Tento príspevok na investície je impulzom pre prvý pilier Investičného plánu pre Európu – mobilizáciu finančných prostriedkov.

Tabuľka 1: Podiel prostriedkov EŠIF na verejných investíciách v rokoch 2014 – 2016⁵

⁵ Financovanie z EŠIF zahŕňa ročné záväzky členských štátov na obdobie rokov 2014 – 2016. Verejné investície zahŕňajú hrubý fixný kapitál (THFK) verejného sektora a verejné výdavky v oblasti poľnohospodárstva a rybárstva na základe klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG). V záujme dobrej porovnateľnosti všetkých investícií z EŠIF vo vzťahu k verejným investíciám táto tabuľka obsahuje aj bežné výdavky v oblasti poľnohospodárstva a rybárstva v rámci verejných investícií vlád jednotlivých členských štátov. Úplné údaje o oblastiach investícií z EŠIF sú k dispozícii na adrese: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

Okrem toho je zabezpečené optimálne využitie obmedzených investičných zdrojov, a to vďaka užším väzbám a synergiám medzi EŠIF a ďalšími finančnými nástrojmi EÚ, ako sú program Horizont 2020, LIFE+, Fond pre azyl, migráciu a integráciu, COSME, Erasmus+ alebo Nástroj na prepájanie Európy.

Zreformovaný rámec pre účinnejšie EŠIF

Na základe skúseností získaných v predchádzajúcich programových obdobiach a so zreteľom na potrebu lepšieho využívania EŠIF sa prostredníctvom nariadení na obdobie 2014 – 2020 zaviedlo niekoľko kľúčových reforiem. Je tu jasný posun smerom k cielenejšiemu politickému prístupu, silnejšej orientácii na výsledky, pevným rámcovým podmienkam pre investície, koordinovanejšiemu využívaniu financovania z EŠIF prostredníctvom spoločného strategického rámca a kvalitnejším väzbám medzi prioritami EÚ a regionálnymi potrebami.

Európsky semester a odporúčania pre jednotlivé krajiny zohrávajú významnú úlohu

Východiskové body Komisie pre rokovania s členskými štátmi o prioritách financovania v partnerských dohodách a programoch na obdobie 2014 – 2020 boli zakotvené v cieľoch stratégie Európa 2020, príslušných odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých v rámci procesu európskeho semestra a v sociálno-ekonomickej analýze na úrovni členských štátov a regiónov.

Viac ako dve tretiny odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých v roku 2014 boli relevantné pre investície v rámci politiky súdržnosti a boli zohľadnené v programových prioritách členských štátov. Medzi príklady odporúčaní pre jednotlivé krajiny, na základe ktorých sa z fondov budú podporovať reformy, patria:

- zlepšenie trhu práce a lepší prístup naň, systémy vzdelávania a odbornej prípravy,
- výskum, vývoj a inovácie,
- investície do udržateľnej energie, ako sú energetická efektívnosť a obnoviteľné zdroje energie,
- zdravotníctvo,
- prístup k finančným prostriedkom,
- podnikateľské prostredie a
- administratívna kapacita.

V nasledujúcich rokoch budú z budúcich odporúčaní pre jednotlivé krajiny vyplývať v príslušných prípadoch úpravy v programoch EŠIF, a to aj na podnet Komisie, vďaka čomu sa zabezpečí podpora Komisie pre štrukturálne reformy v členských štátoch. To ukazuje, že v mnohých členských štátoch s takýmito odporúčaniami týkajúcimi sa EŠIF existuje silná väzba medzi EŠIF, procesom európskeho semestra a hospodárskymi prioritami EÚ. To prispieva k realizácii tretieho piliera Investičného plánu pre Európu (zlepšovanie investičných podmienok).

Zlepšovanie investičných podmienok

Na základe minulých skúseností s nedostatočným plánovaním v kľúčových investičných oblastiach boli v rámci reformy EŠIF zavedené *ex ante* kondicionality. Tie vyžadujú, aby boli pred uskutočnením investícií zavedené regulačné a politické rámce a aby existovala dostatočná administratívna kapacita. Kondicionality sa vzťahujú na väčšinu investičných oblastí vrátane zlepšení regionálnych stratégií výskumu a inovácií, ako aj strategických plánov súvisiacich s vodohospodárstvom a dopravou, aktívnym začleňovaním, zdravotníckymi službami, odborným vzdelávaním a prípravou.

Hoci okolo 75 % všetkých *ex ante* kondicionalít bolo splnených v čase, keď boli schválené programy, v prípade približne 750 z nich to neplatilo (napríklad generely dopravy na podporu investícií do dopravy). S Komisiou boli dohodnuté akčné plány na ich splnenie najneskôr do konca roku 2016. Tieto plány zvýšia účinnosť a efektívnosť investícií podporovaných z EŠIF, ovplyvnia aj ďalšie verejné a súkromné investície a pomôžu pri presadzovaní právnych predpisov a politik EÚ v členských štátoch.

Koncentrácia zdrojov a integrácia udržateľného rozvoja

Tam, kde minulé skúsenosti ukázali, že financovanie z EŠIF nemalo žiaduci účinok, pretože sa nedosiahlo kritické množstvo finančných prostriedkov, boli zavedené prísnejšie požiadavky, aby sa EŠIF na obdobie 2014 – 2020 sústredili na kľúčové investičné oblasti a prekážky rastu. Výsledkom rokovaní medzi Komisiou a členskými štátmi je, že členské štáty často prekročili právne požiadavky na tematickú koncentráciu zdrojov EFRR. Investície sa teraz zameriavajú viac na podporu MSP a nízkouhlíkového hospodárstva a zároveň zabezpečujú, že v prípade potreby získa podporu aj základná infraštruktúra v menej rozvinutých regiónoch.

Vzhľadom na význam a naliehavosť rozvoja ľudského kapitálu členské štáty alokovali v porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím väčší podiel rozpočtu politiky súdržnosti na ESF. Prekročený bol minimálny podiel ESF, ako aj minimálna alokácia na sociálne začlenenie⁶, čo preukazuje význam investícií do týchto oblastí. ESF sústreďuje finančné prostriedky na týchto päť priorít: aktívne začleňovanie, prístup k zamestnaniu, udržateľná integrácia mladých ľudí do trhu práce, predčasné ukončenie školskej dochádzky a celoživotné vzdelávanie.

Do všetkých EŠIF bol integrovaný udržateľný rozvoj a zmena klímy (napr. prostredníctvom alokácií finančných prostriedkov, strategických environmentálnych hodnotení a zahrnutím environmentálnych požiadaviek do výberu projektov). Členské štáty tiež preukázali pevné odhodlanie riešiť otázku zmeny klímy tým, že alokovali 25 % prostriedkov EŠIF – alebo viac ako 114 miliárd EUR – na opatrenia určené na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu. Týmto spôsobom EŠIF výrazne prispievajú k splneniu cieľa EÚ, ktorým je vynaložiť aspoň 20 % rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy.

Posilniť zameranie na výsledky a výkonnosť

Napriek tomu, že už v minulosti existovali požiadavky týkajúce sa cieľov, ukazovateľov a cieľových hodnôt, neboli systematicky alebo dôsledne uplatňované. Vďaka zlepšeniam zavedeným na obdobie 2014 – 2020 sú programy viac zamerané na výsledky, pričom investičné potreby sa viažu na konkrétne ciele a priority s príslušnými ukazovateľmi a cieľovými hodnotami výstupov a výsledkov. Každý program má výkonnostný rámec, na základe ktorého sa bude posudzovať výkonnosť. Vďaka tomu je podávanie správ transparentné a je možné hodnotiť pokrok pri dosahovaní cieľov programu.

Okrem toho je k dispozícii výkonnostná rezerva vo výške 6 % vnútroštátnych alokácií, ktorá je vyhradená na to, aby sa v roku 2019 rozdelila medzi programy, ktoré najlepšie napredujú smerom k dohodnutým čiastkovým cieľom.

Finančné nástroje majú vyšší pákový efekt

Vzhľadom na pákový efekt finančných nástrojov je vplyv podpory z nich vyšší než v prípade grantov v tej istej oblasti politiky. Na obdobie 2014 – 2020 bol zavedený pevnejší rámec s cieľom podporiť rozsiahle využívanie finančných nástrojov (pôžičiek, záruk, kapitálu)

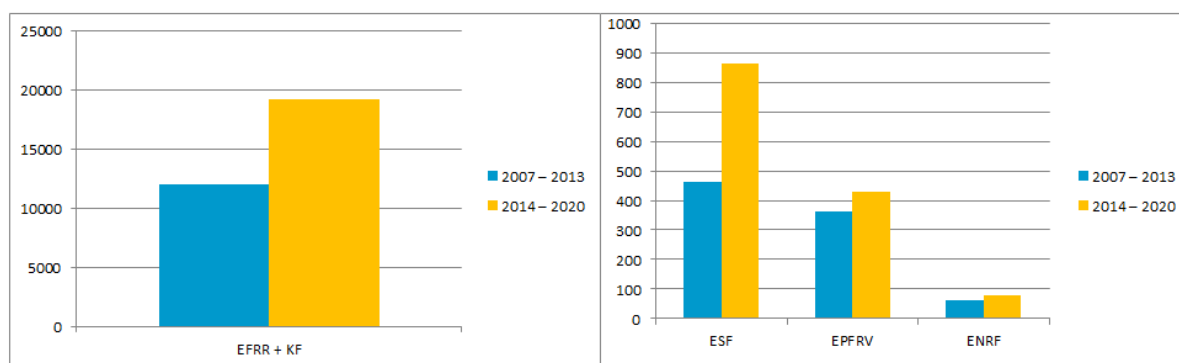
⁶ Hoci minimálny podiel ESF dosahoval 23,1 % rozpočtu politiky súdržnosti, skutočný podiel predstavuje 24,8 %. Rozpočet ESF pridelený na sociálne začleňovanie predstavuje 25,6 %, t. j. je vyšší než minimum 20 %.

v oblastiach politiky, v ktorých investície prinášajú finančné výnosy umožňujúce prijímateľom splatiť aspoň časť prijatej pomoci.

Tento trend sa ešte posilnil vďaka **Investičnému plánu pre Európu, prostredníctvom ktorého Komisia dôrazne nabáda na používanie finančných nástrojov** namiesto tradičných grantov pri financovaní z EŠIF v oblastiach, ako sú podpora MSP, znižovanie emisií CO₂, životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov, IKT, udržateľná doprava, výskum a inovácie. Ako sa uvádza v investičnom pláne, očakáva sa, že finančné prostriedky vyčlenené na inovačné finančné nástroje na obdobie 2014 – 2020 budú mať priamy pákový efekt a vygenerujú ďalšie investície vo výške 40 – 70 miliárd EUR, pričom ich multiplikačný efekt v reálnej ekonomike bude ešte vyšší vďaka prilákaniu súkromných investícií.

Na základe rokovaní s členskými štátmi sa významne zvýšili plánované alokácie na finančné nástroje zo všetkých EŠIF (pozri tabuľku 2). V snahe maximalizovať synergiu a komplementárnosť medzi EŠIF a zdrojmi z Európskeho fondu pre strategické investície (EFSD) Komisia vydáva brožúru pre členské štáty a iné zainteresované strany. Okrem toho ďalší potenciál vyplýva z kombinovania zdrojov EŠIF a finančných nástrojov v rámci programu Horizont 2020 a iných programov EÚ, pričom k tejto téme budú tiež vydané usmernenia.

Tabuľka 2: Výška financovania z EŠIF poskytovaného prostredníctvom finančných nástrojov v období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 (v mil. EUR)

Zjednodušenie

Zjednodušenie je dôležitým faktorom, ktorý ovplyvňuje prístup k finančným prostriedkom. Rozumie sa ním nepretržitý proces, v rámci ktorého sa identifikujú a zavádzajú do praxe jednoduché, ale zároveň riadne vykonávacie postupy. V novom regulačnom rámci existujú rozsiahle možnosti na zjednodušenie, najmä pokiaľ ide o spoločné pravidlá oprávnenosti, zjednodušené možnosti vykazovania nákladov a elektronickú verejnú správu. V partnerských dohodách a programoch členské štáty zhrnuli hlavné zdroje administratívnej záťaže pre prijímateľov (žiadosť a platobný postup, po ktorých nasledujú audity a kontroly, podávanie správ a príprava projektov), ako aj plánované zjednodušovacie opatrenia na ich odstránenie. Vo všeobecnosti zo skúseností vyplýva, že existuje priestor na sebareflexiu a vzájomné učenie sa z rozličných postupov, ktoré uplatňujú členské štáty.

Komisia zriadila nezávislú expertnú skupinu na vysokej úrovni na monitorovanie zjednodušenia pre prijímateľov prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Úlohou skupiny je identifikovať dobré aj zlé postupy a pomáhať so šírením možností zjednodušenia medzi orgánmi členských štátov. Jej činnosť bude prispievať k plneniu všeobecných cieľov lepšej právnej regulácie a iniciatívy týkajúcej sa „rozpočtu zameraného na výsledky“.

Kvalitnejšie partnerstvo a viacúrovňové riadenie v záujme lepších programov a ich realizácie

Zásada partnerstva – čiže úzka spolupráca medzi orgánmi verejnej správy, hospodárskymi a sociálnymi partnermi a subjektmi zastupujúcimi občiansku spoločnosť počas celej prípravy programu, jeho vykonávania, monitorovania a hodnotenia s cieľom podporiť široký kolektívny záväzok voči programu, spoločnú zodpovednosť zaň a kvalitu programov – nadobúda v období 2014 – 2020 ešte väčšiu dôležitosť. V kódexe správania⁷ Komisia načrtla minimálne pravidlá, ako by malo byť zorganizované fungujúce partnerstvo: malo by zabezpečovať, aby príslušné zainteresované strany boli zapojené do procesu a aby boli oslovované so žiadosťou o stanovisko v rámci otvorených konzultácií.

Komisia venovala osobitnú pozornosť tomu, ako členské štáty zapoja partnerov do partnerskej dohody a programov. Ohlas je vo všeobecnosti kladný a obavy, s ktorými bola Komisia oboznámená, sa riešia s orgánmi členských štátov. Okrem toho každý členský štát uplatňuje zásadu partnerstva odlišne v závislosti od vnútroštátnych správnych štruktúr a kultúry. Posilnenie kultúry partnerstva je dlhodobý proces a výsledky sa prejavajú až v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Väčší dôraz na miestnu úroveň a investície pri riešení koncentrácie územných výziev

Aby sa umožnila väčšia pružnosť pri poskytovaní financovania z EŠIF na mieru na základe potrieb územia, ktoré sú známe, boli zavedené nové a zdokonalené mechanizmy:

- Vďaka integrovaným územným investíciám (IÚI) je možné kombinovať finančné prostriedky z rôznych programov EŠIF na podporu vykonávania stratégií územného rozvoja. 20 členských štátov použije IÚI v celej škále oblastí od znevýhodnených mestských štvrtí po metropolitné oblasti, od trás kultúrneho dedičstva po subregióny zasiahnuté hospodárskou reštrukturalizáciou.
- Podpora pre stratégie udržateľného rozvoja miest, do ktorých vykonávania sú zapojené mestské orgány, prekročí 16 miliárd EUR (9,9 % celkového rozpočtu EFRR, čo je viac než stanovený cieľ 5 %), pričom v niekoľkých členských štátoch sú k dispozícii značné dodatočné finančné prostriedky z ESF. Väčšina finančných prostriedkov bude slúžiť ako podpora pre mestské časti pri riadení prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo prostredníctvom investícií do energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie, udržateľnej mestskej mobility a zlepšenia mestského prostredia. Financovaním sa budú riešiť aj výzvy týkajúce sa fyzickej a sociálnej deprivácie v mestských oblastiach.
- Miestny rozvoj vedený komunitou posilní miestne akčné skupiny (MAS) pri vykonávaní stratégií tvorby pracovných miest a rastu a pri zvyšovaní sociálneho začlenenia kombinovaním rôznych fondov EÚ. Počas programového obdobia získa miestny rozvoj vedený komunitou financovaný z viacerých fondov podporu viac ako 12 miliárd EUR. Pokiaľ ide o oblasť rozvoja vidieka, prostredníctvom vyše 2 500 miestnych stratégií bude oslovená polovica vidieckeho obyvateľstva EÚ, pričom okolo 280 takýchto stratégií v pobrežných a vo vnútrozemských komunitách získa podporu z ENRF. 17 členských štátov bude podporovať miestne stratégie rozvoja aj v rámci politiky súdržnosti.
- 23 členských štátov je zapojených do jednej alebo viacerých makroregionálnych stratégií a/alebo stratégií morských oblastí, čo im umožňuje účinnejšie a koordinovanejšie navrhovať a plniť ich celoštátne a regionálne priority v záujme maximalizácie spoločného potenciálu. Na obdobie 2014 – 2020 boli všetky

⁷ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 240/2014.

makroregionálne stratégie (pre región Baltského mora, podunajskú oblasť, región Jadranského a Iónskeho mora, alpský región)⁸, ako aj stratégia morskej oblasti Atlantiku zahrnuté do programov EŠIF.

- Všetky EŠIF sa aktívne využívajú na nadnárodnú spoluprácu.
- Boli vyčlenené osobitné alokácie na riešenie špecifických potrieb území, ako sú najvzdialenejšie regióny, riedko osídlené oblasti a hornaté a ostrovné členské štáty. Okrem toho sa v súčasnosti financovanie územnej spolupráce viac zameriava na spoločné výzvy.

2. OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY PROGRAMOV EŠIF⁹

Na obdobie 2014 – 2020 bolo alokovaných 454 miliárd EUR z finančných prostriedkov EŠIF na podporu vytvárania pracovných miest a rastu. Očakáva sa, že vnútroštátne spolufinancovanie dosiahne aspoň 183 miliárd EUR, pričom celkové investície dosiahnu 637 miliárd EUR.

EŠIF fungujú v celej EÚ podľa spoločného právneho a strategického rámca. Každý členský štát má partnerskú dohodu, v ktorej sa združujú finančné prostriedky až z piatich EŠIF. V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad očakávaných výsledkov financovania z EŠIF poskytovaného prostredníctvom 456 národných (tematických) a regionálnych programov a 79 programov spolupráce v rámci iniciatívy Interreg. V prílohe II sa uvádzajú podrobnejšie informácie o EŠIF v členských štátoch a v prílohe I zasa o programoch v rámci iniciatívy Interreg.

V prílohe IV sa uvádza prehľadný harmonogram schvaľovania partnerských dohôd a programov, ktoré prebehlo po prijatí právnych predpisov koncom roku 2013.

2.1. Výskum a inovácie, IKT a rozvoj MSP

EŠIF prispievajú sumou 121 miliárd EUR na dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti inteligentného rastu, a teda na zlepšenie výskumu a inovácií, konkurencieschopnosti MSP a na jednotný digitálny trh. Očakáva sa, že tieto investície do reálnej ekonomiky posilnia výskumné kapacity podnikov a inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, prispievajú k vytváraniu inkubátorov a technologických centier, umožnia prístup k rizikovému kapitálu a úverom, pomôžu vybudovať partnerstvá klastrov, budú aktivovať inovačné ekosystémy, umožnia poskytovať pokročilé služby, podnietia spoluprácu v európskych hodnotových reťazcoch s cieľom prehĺbiť vnútorný trh a posilniť priemyselnú základňu, ako aj obnovu vidieka Európy.

Posilnenie výskumu a inovácií – kľúčová priorita pre miestny prístup k ekonomickej transformácii

Základným kameňom investícií do výskumu a inovácií sú stratégie pre inteligentnú špecializáciu (RIS3). Sú podmienkou financovania z EFRR a zohľadňujú sa takisto pri financovaní z EPFRV. Poskytujú politický rámec pre robustnú podporu výskumu a inovácií, ktorá je založená na dôkazoch a zapojení zainteresovaných strán, opiera sa o silné stránky regiónov a dodržiava spoločnú metodiku. Táto podmienka vyvolala zmenu paradigmy, pokiaľ

⁸ Pokiaľ ide o integrovanú námornú politiku, stratégie morskej oblasti pre región Baltského mora a pre región Jadranského a Iónskeho mora sú zakotvené v príslušných makroregionálnych stratégiách.

⁹ Výsledky uvedené v tomto oznámení vychádzajú z cieľov stanovených členskými štátmi pre spoločné ukazovatele výstupov a výsledkov v rámci programov EŠIF. Ďalšie podrobnosti vrátane podkladových údajov možno nájsť na adrese: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

ide o spôsob vykonávania inovačnej politiky, a obnovila kultúru regionálneho plánovania založeného na aktívnej účasti zainteresovaných strán. Očakáva sa, že prispeje aj k budovaniu kapacít vo verejnej správe, čo zasa podnieti synergiu s programom Horizont 2020 a zlepši kvalitu a vplyv investícií do výskumu a inovácií.

Všetky členské štáty a regióny plánujú investovať do výskumu a inovácií. Osobitná pozornosť sa venuje činnostiam na povzbudenie inovácií v MSP, ako sú inkubácia, systémy poukazov, inovácie v oblasti procesov, návrhov a služieb, spolupráca medzi univerzitami a podnikmi, klastre a budovanie kontaktných sietí. Plánuje sa aj výrazná podpora pre tieto oblasti: verejná a súkromná infraštruktúra pre výskum a inovácie a jej vybavenie, podporné služby, transfer technológií a rozvoj inovácií, ktoré riešia spoločenské problémy, napríklad v oblasti energetiky, životného prostredia a starnutia spoločnosti. Tu sú niektoré kľúčové údaje týkajúce sa očakávaných výsledkov:

- 129 460 spoločností dostane podporu na zvýšenie svojich kapacít v oblasti výskumu a inovácií. Z toho 71 250 bude spolupracovať s výskumnými inštitúciami.
- Vzniknú pracovné miesta pre 29 370 nových výskumných pracovníkov a zmodernizujú sa zariadenia pre 71 960 existujúcich výskumných pracovníkov.
- Prostredníctvom projektov získajú spoločnosti pomoc na uvedenie 15 370 nových výrobkov na trh.
- Súkromné finančné prostriedky vo výške 9,9 miliardy EUR, ktorými sa doplní verejná podpora pre projekty výskumu a inovácií, predstavujú približne 6 % ročných výdavkov podnikov/podnikateľov na výskum a vývoj v celej EÚ.
- Vo vidieckych oblastiach získa podporu viac ako 3 000 inovačných projektov a viac ako 12 000 projektov získa podporu na vývoj nových postupov, procesov a technológií v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva. 3,9 milióna poľnohospodárov a ďalších vidieckych MSP získa možnosť odbornej prípravy a 1,4 milióna prijímateľov dostane poradenské služby.

Podpora digitálneho jednotného trhu

Prostredníctvom EŠIF sa bude investovať do cieľov jednotného digitálneho trhu. Kvalitnejšia širokopásmová infraštruktúra zlepši prístup spotrebiteľov a podnikov k digitálnemu tovaru a službám, a to najmä vo vidieckych oblastiach. Kvalitnejšia elektronická verejná správa a interoperabilita zvýši nákladovú efektívnosť a kvalitu poskytovaných služieb. Digitalizované spoločnosti budú používať nové technológie a riadiť prechod na inteligentný priemyselný systém.

Toto sú niektoré z očakávaných výsledkov:

- 14,6 milióna dodatočných domácností získa vďaka EFRR prístup k vysokorýchlostnému širokopásmovému pripojeniu.
- 18,8 milióna ľudí vo vidieckych oblastiach získa prístup k novým alebo dokonalejším službám alebo infraštruktúre IKT v rámci EPFRV,
- 77 500 spoločností dostane pomoc z EFRR na podporu využívania kvalitných služieb IKT a na vývoj výrobkov IKT.

Podpora rastu európskych malých a stredných podnikov (MSP)

EŠIF podporia inovácie v MSP a prispejú k prehĺbeniu vnútorného trhu, väčšej spravodlivosti na ňom a k posilneniu jeho priemyselnej základne. Tento cieľ sa dosiahne pomocou podpory výskumu a inovácií, rozvoja podnikov, podnikania, inkubácie, transferu technológií, energetickej efektívnosti, klastrov a lepších služieb podpory pre MSP. Takmer polovica tejto

podpory sa bude poskytovať prostredníctvom finančných nástrojov. Očakávajú sa tieto výsledky :

- Približne 801 500 spoločností získa podporu na priame vytvorenie 354 300 nových pracovných miest. Spolu s podporou pre spoločnosti určenou na výskum a inovácie to znamená, že finančnú podporu EÚ získa 5 % všetkých MSP v EÚ a 8 % nových spoločností.
- 396 500 mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva) získa finančné prostriedky na investície do rozvoja ľudského kapitálu a zručností ľudí.
- Viac ako 334 000 vidieckych firiem zvýši svoju konkurencieschopnosť. Okrem toho približne 138 000 poľnohospodárov dostane podporu na účasť v systémoch kvality a takmer 129 000 poľnohospodárov na vstup do organizácií výrobcov. 30 000 poľnohospodárov získa pomoc na založenie poľnohospodárskeho podniku a na účasť v krátkych dodávateľských reťazcoch, ako aj a na miestnych trhoch.
- Pomoc v sektore rybníctva bude mať prevažne formu podpory pre maloobjemový rybolov, ktorý má veľký sociálny, hospodársky a kultúrny význam pre miestne pobrežné komunity, najmä v oblasti Stredozemného mora. Očakáva sa, že v sektore rybolovu a akvakultúry vznikne viac ako 10 200 nových pracovných miest a zároveň ďalších 85 000 sa podarí zachovať.

2.2. Životné prostredie, zmena klímy, energetika a doprava

EŠIF budú základom udržateľného rastu Európy a budú v rovnakej miere prínosom pre ľudí, spoločnosti aj pre životné prostredie. Na investície v oblasti energetiky, životného prostredia, klímy, riadenia rizík a udržateľnej dopravy bol alokovaný najvyšší rozpočet v dejinách EÚ – 193 miliárd EUR. Súvisiace programy významne prispievajú k dosiahnutiu cieľov dôležitých politík EÚ, akou je napríklad energetická únia, a pomôžu nasmerovať Európu na cestu k nízkouhlíkovému hospodárstvu. Budú tiež vytvárať obchodné príležitosti a „zelené pracovné miesta“ v sektoroch, ktoré majú značný potenciál rastu a vo všeobecnosti preukázali odolnosť voči kríze¹⁰.

Očakáva sa, že v prímorských regiónoch podpora z EŠIF dosiahne minimálne 7,9 miliardy EUR vo forme investícií zameraných na iniciatívy modrého rastu vrátane námornej dopravy, obnoviteľnej energie, pobrežného cestovného ruchu, biotechnológie a akvakultúry.

Podpora energetickej únie a nízkouhlíkového hospodárstva

EŠIF budú podporovať rozvoj energetickej únie tým, že sa množstvo prostriedkov alokovaných na podporu nízkouhlíkového hospodárstva viac než zdvojnásobilo a dosahuje 45 miliárd EUR na obdobie 2014 – 2020. Poskytnú tak impulz na vykonávanie právnych predpisov EÚ a finančné prostriedky na odstraňovanie administratívnych a technických prekážok.

Dôraz sa bude klásť na energetickú efektívnosť, čo prispeje k týmto výsledkom:

- 875 000 domácností bude žiť v domovoch, ktoré prešli rekonštrukciou na zníženie spotreby energie.
- Verejné budovy budú používať o 5,2 TWh/rok menej energie ako v súčasnosti.
- Vyše 57 000 spoločností, najmä MSP, a 18 000 poľnohospodárskych podnikov zlepši energetickú efektívnosť svojej prevádzky, a

¹⁰ Zamestnanosť v EÚ v odvetví environmentálneho tovaru a služieb sa v rokoch 2002 až 2011 zvýšila z 3 na 4,2 milióna pracovných miest vrátane 20-percentného rastu počas obdobia recesie [COM(2014) 446 final].

- bude nahradených viacero rybárskych plavidiel, ktoré zastarali alebo majú naddimenzované motory.

To pomôže EÚ splniť si ciele v oblasti energetickej efektívnosti a zníži účty za energiu, zlepši životné a pracovné podmienky, vytvorí pracovné miesta na lokálnej úrovni a zvýši konkurencieschopnosť podnikov.

Ďalšou kľúčovou investičnou oblasťou je vytváranie nízkouhlíkovej energie a rozvoj lepšie prepojených a moderných rozvodných sietí, ktoré sa ľahšie spravujú (t. j. „inteligentných sietí“). Od investícií v tejto oblasti sa očakávajú tieto výsledky:

- 7 670 MW dodatočnej kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov (čo sa takmer rovná súčtu celkovej súčasnej inštalovanej kapacity výroby elektriny Chorvátska a Slovinska),
- 3,3 milióna dodatočných používateľov energie pripojených k inteligentným sieťam,
- kvalitnejšie energetické prepojenia – šesť členských štátov plánuje využiť približne 2 miliardy EUR na inteligentnú elektrickú a plynovú infraštruktúru s cieľom odstrániť energetické nedostatky.

Prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo sa podporuje aj vo vidieckych oblastiach, pričom sa očakávajú aj tieto výsledky:

- Z podpory na sekvestráciu a zachovanie oxidu uhličitého budú mať úžitok 4 milióny hektárov poľnohospodárskej a lesnej pôdy.
- Na 7,6 % z celkovej poľnohospodárskej pôdy sa začnú uplatňovať zmluvy o riadení na podporu znižovania emisií skleníkových plynov a amoniaku.
- Z alternatívnych investícií do udržateľných obnoviteľných zdrojov energie sa získa spolu 2,7 miliardy EUR.

Celkove prispievajú EŠIF priamo k odhadovanému zníženiu ročných emisií skleníkových plynov približne o 30 miliónov ton ekvivalentu CO₂, čo predstavuje približne 50 % emisií buď Švédska, alebo Maďarska.

Investície do ochrany životného prostredia a efektívneho využívania zdrojov

Ochrana životného prostredia bude aj naďalej dostávať významnú podporu – rozšírila sa jej pôsobnosť a bola nasmerovaná na inovačné riešenia. Predbežnou podmienkou financovania je vykonávanie kľúčových právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia (napr. predpisov o posudzovaní vplyvov na životné prostredie). To umožní v rámci sektorov vodného a odpadového hospodárstva mnohých členských štátov obnoviť mestá, podporiť ochranu prírody, pomôcť priemyslu EÚ pri zvyšovaní efektívnosti využívania zdrojov a prispieť k dosiahnutiu cieľov obehového hospodárstva EÚ. Prostredníctvom programov územnej spolupráce sa bude podporovať jednotné riadenie spoločného prírodného bohatstva a rozvoj ekosystémových služieb. Očakáva sa, že výsledky investícií v danej oblasti prinesú okrem iného aj tieto výsledky:

- 16,9 milióna ľudí bude mať prospech z dokonalejšieho čistenia odpadových vôd a 12,4 milióna zasa z kvalitnejších dodávok vody, čo predstavuje 56 % obyvateľstva, ktorí v súčasnosti nemajú prístup k verejným dodávkam vody,
- inštalácia 5,8 milióna ton/rok dodatočnej kapacity na recykláciu tuhého odpadu,
- lepšia ochrana a riadenie 6,4 milióna hektárov plochy prirodzených biotopov (EFRR),
- podpora na zvýšenie počtu návštevníkov lokalít kultúrneho a prírodného dedičstva o 39 miliónov ročne.

Vo vidieckych oblastiach sa očakávajú okrem iného tieto výsledky:

- Lepšia ochrana biodiverzity sa dotkne 17,4 % (resp. 30,6 milióna hektárov) poľnohospodárskej pôdy a 3,5 % (resp. 4,1 milióna hektárov) lesov.
- Bude podporené ekologické hospodárstvo na 10 miliónoch hektárov poľnohospodárskej pôdy EÚ (čiže na 5,7 % obhospodarovanej plochy).

Členské štáty zamerajú podporu z ENRF na udržateľnejšie využívanie morských biologických zdrojov a zníženie environmentálnych vplyvov (vrátane podpory techník selektívneho rybolovu) prostredníctvom investícií, ktoré budú riešiť otázku nechcených úlovkov a zvyšovať pridanú hodnotu produktov rybolovu.

Väčšina členských štátov využije zdroje EŠIF na riadenie, obnovu a monitorovanie lokalít sústavy Natura 2000 v súlade s politikou EÚ v oblasti prírody a biodiverzity.

Zmena klímy a predchádzanie rizikám

Investície do adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie rizikám sa týkajú širokej škály opatrení vrátane protipovodňových opatrení a opatrení založených na ekosystémoch, napríklad zelenej infraštruktúry zameranej na ochranu 13,3 milióna ľudí pred povodňami a 11,8 milióna ľudí pred lesnými požiarimi, pričom tieto opatrenia by mali pozitívne ovplyvniť zamestnanosť a rast.

Okrem toho bol v rámci EPFRV zavedený nový druh nástroja na riadenie rizík, ktorého súčasťou je podpora určená na poistné platby, zakladanie vzájomných fondov a nástroj stabilizácie príjmov. 14 členských štátov poskytlo finančnú injekciu v celkovej výške 2,7 miliardy EUR z verejných výdavkov na nástroje riadenia rizík, ktorých cieľom je podporiť približne 635 000 poľnohospodárskych podnikov.

V námornej a rybárskej oblasti prispeje podpora určená na nahradenie neefektívnych motorov alebo odstránenie zastaraných rybárskych plavidiel k zvýšeniu energetickej efektívnosti.

Podpora udržateľnej dopravy

Doprava je jedným z hlavných sektorov, ktoré prispievajú k udržateľnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju EÚ a jej regiónov.

Z EŠIF sa budú financovať projekty v oblasti infraštruktúry s cieľom odstrániť chýbajúce prepojenia a odstrániť nedostatky, a to najmä v menej rozvinutých členských štátoch a regiónoch. Patria sem:

- výstavba a modernizácia 7 515 km železničných tratí, z toho 5 200 km TEN-T,
- výstavba 3 100 km nových ciest, z toho 2 020 km TEN-T, a rekonštrukcia 10 270 km ciest, z toho 798 km TEN-T. Uvedených 2 818 km cestnej siete TEN-T, ktoré sa majú vybudovať alebo zmodernizovať, predstavuje 5 % siete TEN-T,
- výstavba alebo skvalitnenie 748 km trás pre električky a metro,
- výstavba alebo skvalitnenie 977 km trás vnútrozemských vodných ciest.

Okrem toho sa z EŠIF poskytne značná podpora na zvyšovanie efektívnosti a ekologickosti dopravy v Európe, a to napríklad prostredníctvom týchto opatrení:

- zlepšenie prepojenia medzi rôznymi druhmi dopravy (intermodalita),
- podpora prechodu na udržateľnejšie druhy dopravy, ako napr. železnice, verejná hromadná doprava, cyklistika a chôdza v mestských oblastiach,
- uľahčenie využívania inteligentných dopravných systémov a infraštruktúry, ktorá umožňuje používať alternatívne palivá.

2.3. Zamestnanosť, sociálne začlenenie a vzdelávanie

Do tejto oblasti sa bude investovať spolu 120 miliárd EUR, prevažne z prostriedkov ESF, ale aj s podporou iných EŠIF.

Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti

V súlade s príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny sa z EŠIF budú podporovať opatrenia aktívnej politiky trhu práce vrátane lepšieho prístupu na trh práce, podpory inštitúcií trhu práce a mobility pracovníkov. Zamerajú sa na cieľové skupiny, ktoré najviac potrebujú podporu, napríklad na dlhodobo nezamestnaných a neaktívnych alebo nezamestnaných mladých ľudí a starších pracovníkov. Cieľom investícií do zamestnanosti takisto bude zosúladiť pracovný a súkromný život, podporovať rovnosť medzi mužmi a ženami, ako aj aktívne a zdravé starnutie, podporovať vytváranie pracovných miest podporou samostatnej zárobkovej činnosti, podnikania a príležitostí na zakladanie podnikov vrátane mikropodnikov a malých podnikov.

Od uvedenej podpory zamestnanosti sa očakáva, že:

- zlepši šance 10 miliónov nezamestnaných nájsť si zamestnanie,
- zabezpečí zamestnanosť (vrátane samostatnej zárobkovej činnosti) pre 2,3 milióna ľudí (vďaka podpore z ESF),
- pomôže 237 700 ľuďom zapojiť sa do miestnych iniciatív v oblasti mobility alebo spoločných iniciatív v oblasti zamestnanosti a odbornej prípravy v zahraničí.

Podpora sociálneho začlenenia

Príspevok EŠIF k sociálnemu začleneniu bude zameraný hlavne na výzvy vymedzené v odporúčaníach pre jednotlivé krajiny, ako napríklad podpora ohrozených skupín ľudí, systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti. Cieľom týchto investícií je zabezpečiť dostupnosť a účinnosť sociálnych a zdravotných služieb a podporovať začlenenie Rómov. Na podporu marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia, sa vynaloží minimálne 1,5 miliardy EUR.

Očakávajú sa tieto výsledky :

- podporu získa 2,6 milióna neaktívnych ľudí,
- z pomoci bude mať prospech 2 až 2,5 milióna znevýhodnených ľudí,
- 41,7 milióna ľudí bude využívať kvalitnejšie zdravotnícke služby a bude mať prospech z investícií do elektronického zdravotníctva.

Súčasťou plánovaných investícií z EFRR do sociálnej infraštruktúry vo výške 4,5 miliardy EUR bude podpora komunitných sociálnych služieb pre zraniteľné skupiny (zdravotne postihnutých, deti, starých ľudí, duševne chorých pacientov).

V súvislosti so súčasnou utečeneckou krízou možno podporovať z EŠIF aj utečencov a žiadateľov o azyl a ich rodiny. Táto podpora obsahuje opatrenia, ktoré uľahčujú prístup na trh práce a podporujú sociálne začleňovanie, ako sú napríklad vzdelávanie (vrátane vzdelávania detí), odborné vzdelávanie, odborná príprava, bývanie, jednotné kontaktné miesta, poradenská činnosť, školenia a jazykové kurzy.

Investície do vzdelávania a odbornej prípravy

Prostredníctvom EŠIF sa bude investovať do vzdelávania a odbornej prípravy. Väčšina členských štátov bude investovať do odborného vzdelávania a prípravy s cieľom zlepšiť

relevantnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj uľahčiť prechod zo vzdelávania do pracovného života a podporiť celoživotné vzdelávanie. Väčšina prostriedkov v tejto oblasti sa však sústreďí na prevenciu predčasného ukončenia školskej dochádzky a podporu rovnakého prístupu ku kvalitnému predškolskému, primárnemu a sekundárnemu vzdelávaniu. Podporovať sa budú aj vysokoškolské vzdelávanie, učňovská príprava a stáže, ako aj vzdelávacia infraštruktúra.

Očakávajú sa tieto výsledky:

- podporu získa 4,1 milióna ľudí mladších ako 25 rokov,
- kvalifikáciu získa 2,9 milióna ľudí,
- 400 000 ľudí sa začne po získaní podpory vzdelávať alebo odborne pripravovať,
- 6,8 milióna mladých ľudí bude môcť využiť nové alebo kvalitnejšie zariadenia starostlivosti o deti alebo vzdelávacie zariadenia v 15 členských štátoch.

Okrem toho investície do vzdelávacej infraštruktúry zlepšia prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a obmedzia predčasné ukončenie školskej dochádzky, zlepšia a zmodernizujú systémy vzdelávania a odbornej prípravy potrebné na aktualizáciu zručností a spôsobilostí, zvyšovanie kvalifikácie pracovnej sily a vytváranie nových pracovných miest.

Približne 10 % rozpočtu ENRF sa použije na odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie prevádzkovateľov v oblasti rybolovu a akvakultúry a ich životných partnerov. Patrí sem diverzifikácia činností v rámci miestnych komunít s osobitným dôrazom na ženy a mládež.

Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI)

Na túto iniciatívu, ktorá bola začlenená do 34 programov ESF, je oprávnených 20 členských štátov. YEI bola spustená v roku 2013 a jej rozpočet bol naplánovaný v rokoch 2014 a 2015 s cieľom dosiahnuť konkrétne výsledky pri riešení vysokej nezamestnanosti mladých ľudí. Bude trvať do konca roka 2018.

Členské štáty budú využívať finančné prostriedky alokované na YEI na investície do kvalitnej učňovskej prípravy, stáží a pracovných miest, ktoré by mohli viesť k trvalej integrácii do trhu práce a zvýšiť zamestnateľnosť mladých ľudí. Tým sa podporí plnenie kľúčového cieľa politiky EÚ v tejto oblasti, ktorý je stanovený v odporúčaní Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013). Očakáva sa, že vykonávanie YEI vyvrcholí z hľadiska finančného pokroku aj z hľadiska výsledkov vo vzťahu k účastníkom v rokoch 2016 – 2018.

Od vykonávania YEI sa očakávajú tieto výsledky:

- Pomôže 3,1 mil. nezamestnaným alebo neaktívnym účastníkom dobudovať projekt v rámci YEI.
- Pomôže 1,6 mil. nezamestnaným alebo neaktívnym účastníkom dostať po ukončení podpory z YEI ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže.
- Pomôže 1,3 mil. nezamestnaným alebo neaktívnym účastníkom zapojiť sa do vzdelávania/odbornej prípravy, získať kvalifikáciu alebo nájsť si zamestnanie vrátane samostatnej zárobkovej činnosti.

Napriek skorej oprávnenosti výdavkov v rámci YEI (od 1. septembra 2013) sa vykonávanie začalo neskoro a bolo v roku 2014 skôr pomalšie. Zistilo sa, že problémom bola finančná likvidita, čo sa riešilo zvýšením predbežného financovania z rozpočtového riadku YEI na rok 2015 na 30 % .

2.4. Posilňovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy

Kvalita verejnej správy má priamy vplyv na hospodárske prostredie, a teda aj zásadný význam pri podnietení produktivity, konkurencieschopnosti a rastu. V ročných prieskumoch rastu za posledné štyri roky sa zistilo, že na úspešné vykonávanie stratégie Európa 2020 je potrebné, aby ústrednou prioritou členských štátov bolo zlepšenie kvality verejnej správy a účinnosti justičných systémov.

EŠIF podporujú vytváranie stabilných a predvídateľných inštitúcií, ktoré sú zároveň schopné reagovať na spoločenské výzvy, sú otvorené dialógu s verejnosťou a prijímajú technologické zmeny s cieľom poskytovať lepšie služby. 17 členských štátov bude investovať 4,2 milióna EUR (ESF/EFRR) na budovanie inštitucionálnych kapacít v závislosti od ich individuálnych potrieb. Medzi očakávané výsledky patrí:

- kvalitnejšia tvorba politiky vďaka lepšiemu monitorovaniu a lepšej analytickej kapacite, efektívnemu posudzovaniu vplyvu a systémom na zníženie byrokratickej záťaže,
- lepšie poskytovanie administratívnych služieb vďaka diverzifikovanému prístupu, optimalizovaným interným (back-office) procesom a interoperabilným riešeniam elektronickej verejnej správ,
- zvýšenie účinnosti justičných systémov členských štátov, napríklad prostredníctvom odbornej prípravy zamestnancov súdov a zavádzaním systémov správy prípadov na súdoch,
- zvýšenie transparentnosti verejnej správy a intenzívnejšie zapojenie zainteresovaných strán;
- lepšia kvalita, bezúhonnosť a profesionalita štátnej služby.

EFRR dopĺňa činnosti zamerané na administratívnu reformu financované z ESF prostredníctvom investícií do IKT a iných investícií do infraštruktúry.

Okrem toho programy iniciatívy Interreg prispievajú sumou 790 miliónov EUR na vybudovanie alebo upevnenie štruktúry spolupráce a na zvýšenie efektívnosti verejných služieb naprieč hranicami.

ZÁVER: OD DOBRÝCH ÚMYSLOV K PRAXI

Impulz pre investície v EÚ

Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) pripravujú pôdu pre dlhodobý udržateľný rast a lepší život občanov EÚ v lepšej Európe. V súlade s novými prioritami Komisie sa do roku 2023 prostredníctvom programov EŠIF poskytne viac ako 637 miliárd EUR investícií vo všetkých členských štátoch. Vyše 500 inovačných programov plní ciele politiky EÚ vrátane Investičného plánu pre Európu, a to jednak mobilizáciou finančných zdrojov a jednak zlepšovaním investičných podmienok. Programy sa zameriavajú aj na zvyšovanie účinnosti financovania, čo bude mať pozitívny vplyv na životy a pracovné príležitosti pre desiatky miliónov Európanov. Zlepšovaním podnikateľského prostredia a posilňovaním administratívnej kapacity takisto významne prispievajú k vykonávaniu právnych predpisov EÚ a štrukturálnych reforiem na základe odporúčaní v rámci európskeho semestra.

Viac než len peniaze

Spôsoby, akými zreformované EŠIF prispievajú k rastu EÚ, ďaleko presahujú čisto oblasť financovania. *Ex ante* kondicionality sú impulzom pre štrukturálne reformy a podporujú ich, a zároveň pomáhajú vytvoriť lepšie investičné prostredie pre súkromné aj verejné investície. Okrem toho väčší dôraz na dobrú správu a administratívne kapacity v celom verejnom sektore zabezpečí modernizáciu a zvyšovanie efektivity verejnej správy (vrátane riešenia zlyhaní trhu a poskytovania verejných statkov). Okrem toho programy iniciatívy Interreg a makroregionálne stratégie spájajú občanov rôznych členských štátov a zlepšujú ich sociálne a ekonomické životné podmienky prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Zvládnutie nových výziev v budúcnosti

Úspech programov EŠIF – a stratégií, z ktorých vychádzajú prostredníctvom *ex ante* kondicionalít – bude závisieť od ich dobrej správy a okamžitého spustenia, ako aj od ich úplného vykonávania v nasledujúcich rokoch. Potrebná je takisto pripravenosť prispôbiť sa meniacim sa okolnostiam, ako napríklad utečeneckej kríze. Neustále úsilie je potrebné vyvíjať počas celého vykonávacieho obdobia 2014 – 2020 v tých oblastiach, ktoré súvisia najmä so zabezpečením orientácie na výsledky a stanovenia ctižiadostivých cieľov, aby sa ešte viac zvýšilo využívanie finančných nástrojov a v plnej miere využila synergia medzi EŠIF a EFSI a ďalšími zdrojmi finančných prostriedkov ako Horizont 2020 na projektovej úrovni, na úrovni finančného nástroja a prostredníctvom investičných platforiem. Zo 750 akčných plánov zavedených na účely splnenia *ex ante* kondicionalít vyplýva, že existuje priestor na rozvoj a že je potrebné, aby Komisia poskytla niektorým členským štátom praktickú pomoc pri zabezpečovaní vhodných investičných podmienok.

Takisto je potrebné ďalej zjednodušiť prístup k EŠIF a znížiť byrokratickú záťaž v súlade s cieľmi Komisie v oblasti lepšej právnej regulácie a v oblasti prípravy rozpočtu zameranej na výsledky.

PRÍLOHY

PRÍLOHA I: Európska územná spolupráca/iniciatíva Interreg

PRÍLOHA II: Prehľady jednotlivých krajín

PRÍLOHA III: Celkové posúdenie doplnkovosti

PRÍLOHA IV: Harmonogram predkladania a prijímania partnerských dohôd a programov